

PODSTAWY UKŁADÓW LOGICZNYCH

*Prowadzi:
mgr inż. Piotr Godlewski*

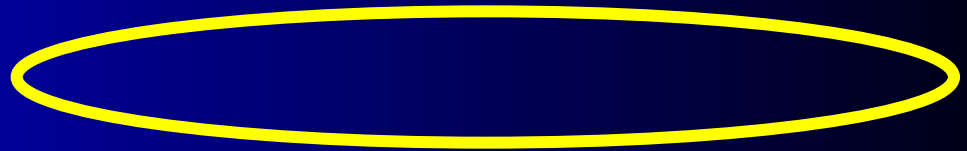
Organizacja

P. Godlewski

Wykład

P. Godlewski

Ćwiczenia

Egzamin...

Ćwiczenia 50 pkt.

Egzamin uzupełnienie do
100 pkt

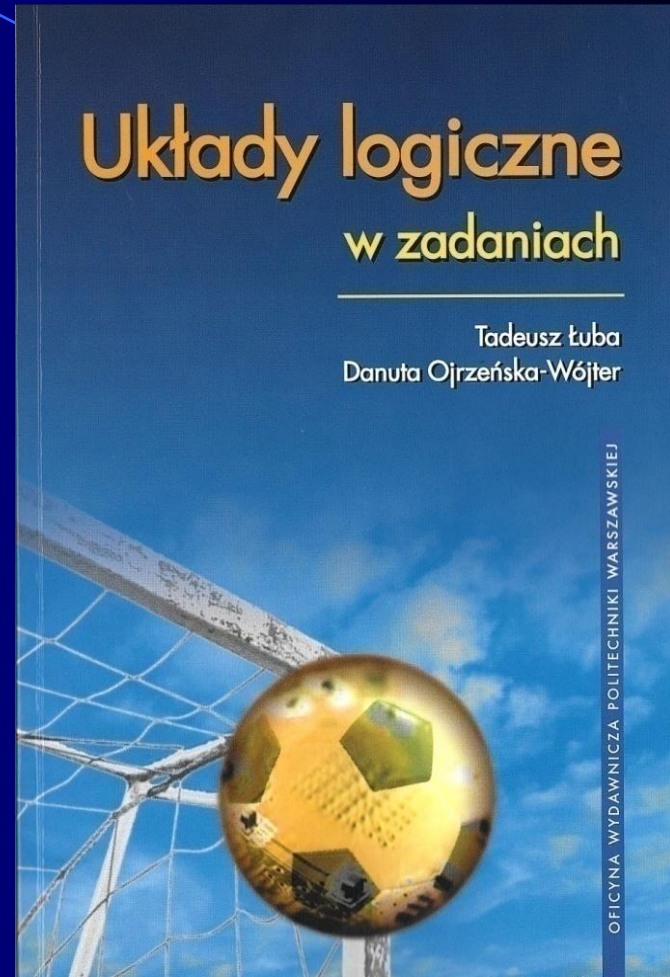
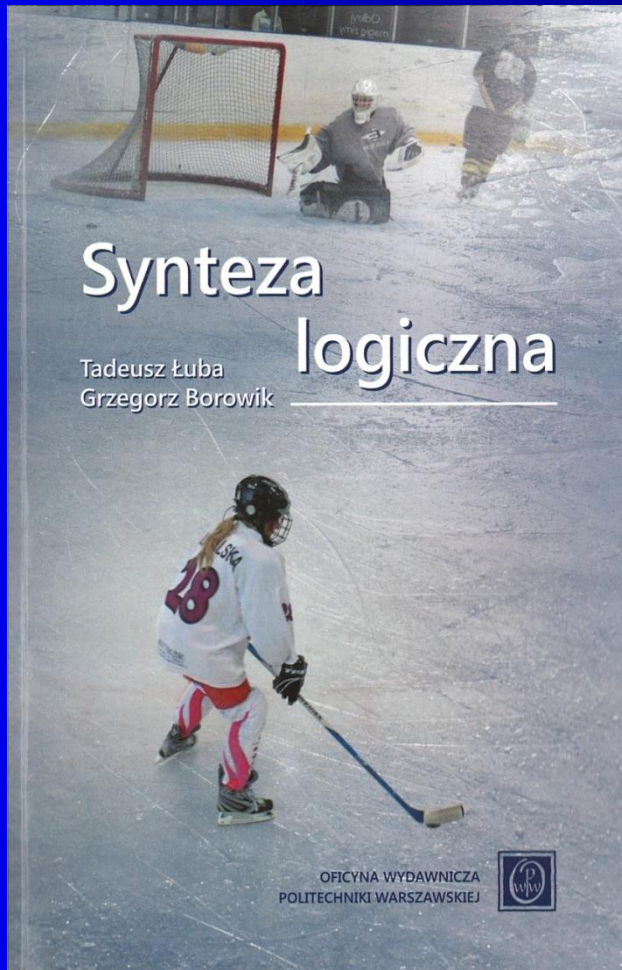
Literatura

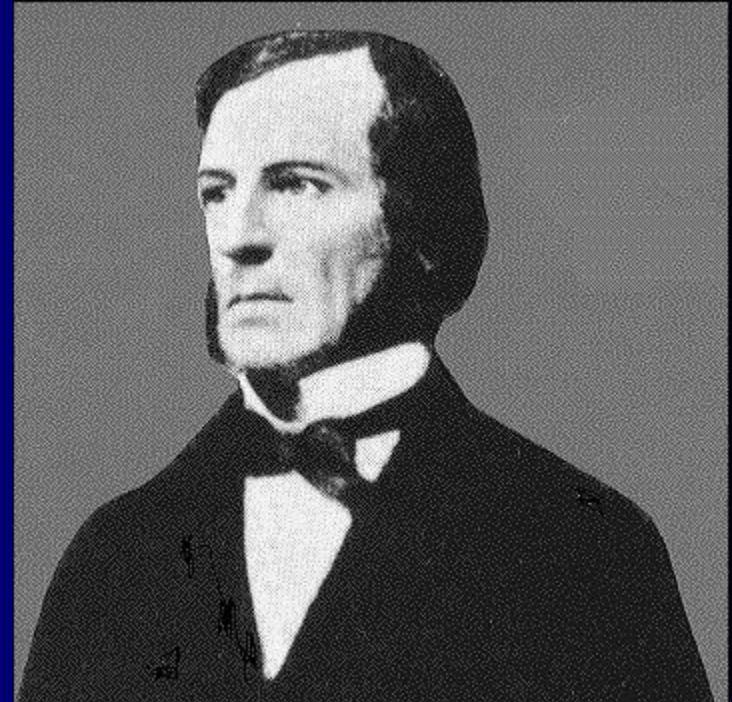
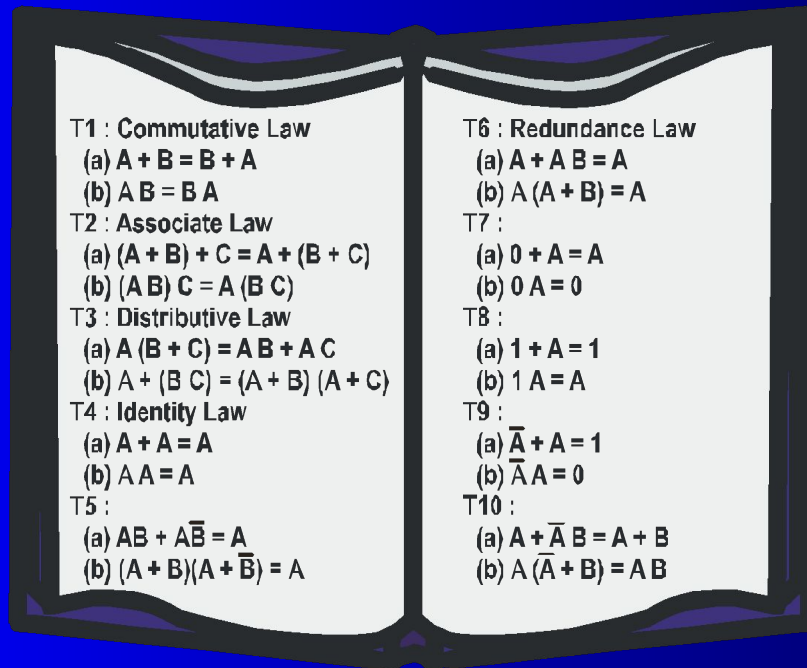
**Łuba T.,
Ojrzeńska-Wójtter D.**
***Układy logiczne
w zadaniach.***
PW Warszawa 2011

1. Ashar P., Devadas S., Newton A.: *...* Kluwer Academic
2. *Minimization Algorithms* Publishers, Boston
3. Brown F. M.: *Bo...* Kluwer Academic
4. Brzozowski *...* New York
5. Brzozowski *...* by Cu... Vol. 5
6. De Mi... *...* New York
7. Deva... *...* New York
8. Gajs... *...* New York
9. Hass... *...* Kluwer Academic
10. Iman... *...* Academic Publishers
11. Kamion... *...* Gliwice
12. Kania D.: *Synteza układów programowalnych* Nr 1619. Gliwice
13. Katz R. H.: *Contemporary Logic Design* Publishing Company
14. Kohavi Z.: *Switching and Finite Automata Theory* New York, 1978.
15. Kuźmicz W.: *Układy ASIC w polskiej praktyce* kacyjny i Wiadomości Telekomunikacyjne, nr 5, 2002.
16. Lala P.K.: *Practical digital logic design and testing* New Jersey 1996.
17. Łuba T.(red.), Rawski M., Tomaszewicz P., Zbierchowski B.: *Synteza układów cyfrowych*. WKŁ Warszawa 2003.
18. Łuba T., Zbierchowski B., Zbysiński P.: *Układy reprogramowalne dla potrzeb telekomunikacji cyfrowej*. Przegląd Telekomunikacyjny i Wiadomości Telekomunikacyjne, nr 5, 2002.
19. Łuba T.: *Synteza układów logicznych*. Wyższa Szkoła Informatyki Stosowanej i Zarządzania, Wyd. 2, Warszawa 2001.
20. Łuba T.: *Rola i znaczenie syntezy logicznej w technice cyfrowej układów programowalnych*. Elektronika, str. 15 - 19, nr 7-8, 2002.
21. Łuba T., Jasiński K., Zbierchowski B.: *Programowalne układy przetwarzania sygnałów i informacji - technika cyfrowa w multimediami i kryptografii*, Przegląd Telekomunikacyjny i Wiadomości Telekomunikacyjne, str. 408-418, nr 8-9, 2003.
22. Łuba T., Albicki A.: *Algebraiczna teoria automatów*. WNT, Warszawa 1980.
23. Łuba T., Albicki A.: *Algebraiczna i strukturalna teoria automatów*. PWN, Warszawa - Łódź 1985.
24. Łuba T.: *Systemy ekspertowe*. WNT, Warszawa 1996.
25. Łuba T.: *Analiza danych metodą zbiorów*. Zastosowania w ekonomii, medycynie i sterowaniu. Oficyna Wydawnicza PLJ, Warszawa 1999.
26. Łuba T.: *Logic design principles, with emphasis on testable circuits*. Prentice-hall International, Inc., New Jersey
27. Łuba T.: *Sets. Theoretical Aspects of Reasoning about* Academic Publishers, 1999.
28. Łuba T.: *Elements of Logic Design*. West Publ. CO., 1985.
29. Łuba T.: *Digital systems design and prototyping* Kluwer Academic Publishers, 1997.
30. Łuba T.: *Handbook for Logic Synthesis*, Kluwer Academic Publishers
31. Łuba T.: *Logic Synthesis Optimization*. Kluwer Academic Publishers
32. Łuba T.: *Handbook for Logic Synthesis - Handbook of Applications and Advances in Logic Synthesis Theory*, Kluwer Academic Publishers, Dordrecht
33. Łuba T.: *Functional Decomposition and Logic Synthesis*. Kluwer Academic Publishers
34. Tyszer J.: *Układy cyfrowe. Materiały pomocnicze do wykładu* Wyd. Politechniki Poznańskiej. Poznań 2000.
35. Zieliński C.: *Podstawy projektowania układów cyfrowych*. PWN, Warszawa 2003.
36. Zbysiński P., Pasierbiński J.: *Układy programowalne – pierwsze kroki*. Wyd. II, Wydawnictwo BTC. Warszawa 2004.

Literatura

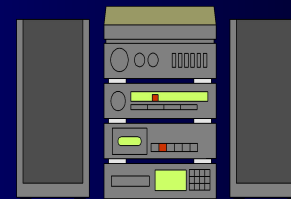
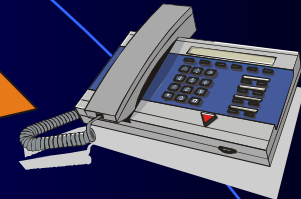
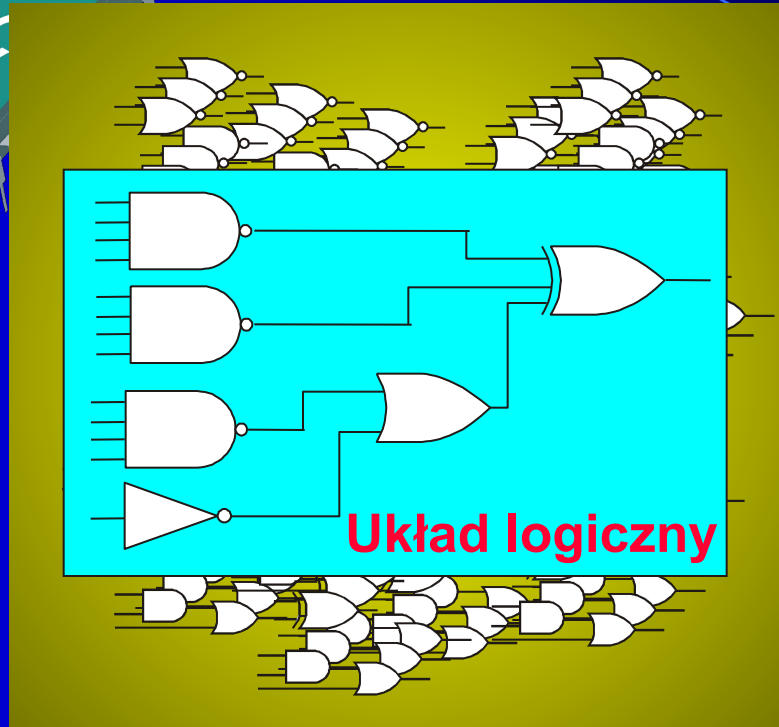
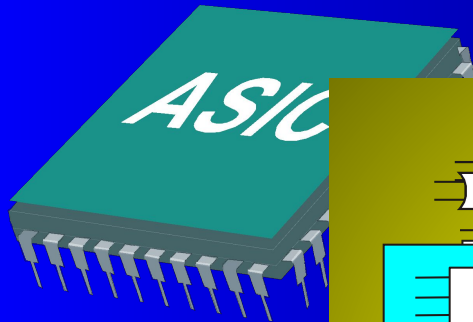

Z układami logicznymi mamy do czynienia od dawna...

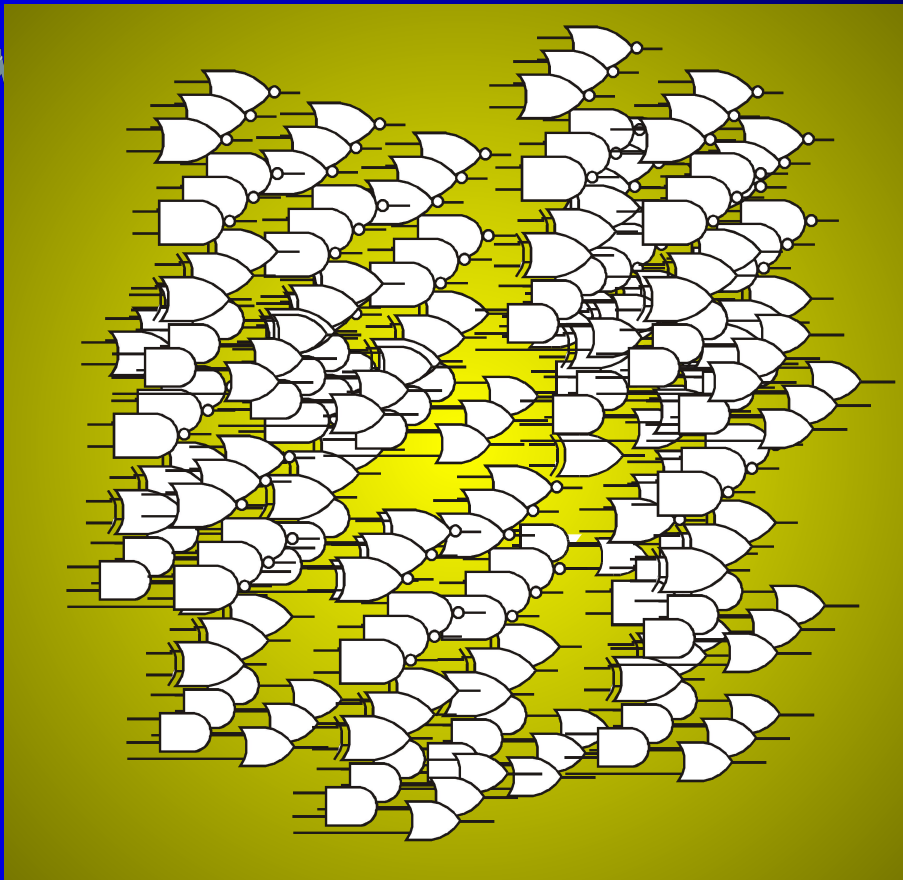
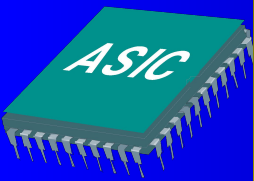
Rok 1847

Już w latach 80. 20 wieku

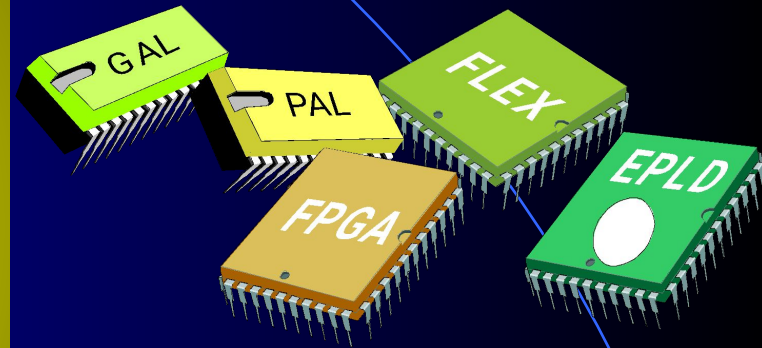

...dzisiaj

miliony bramek logicznych

Nowa jakość...

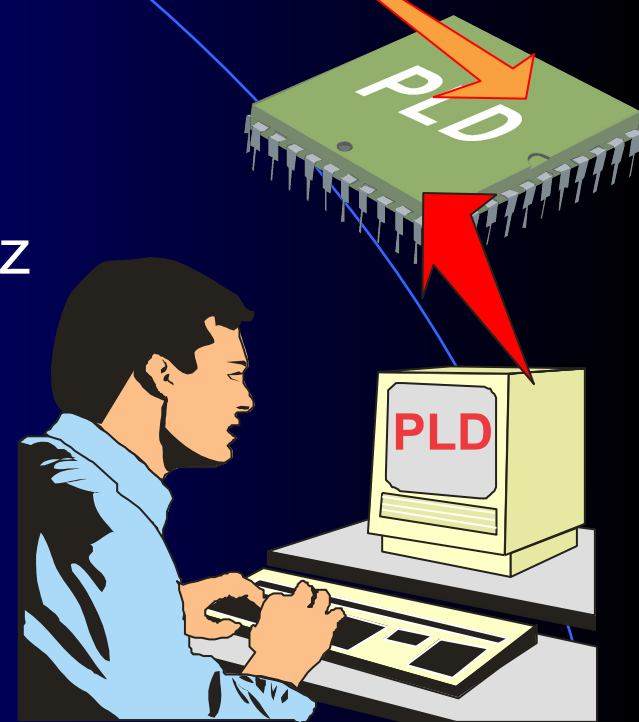

**...programowanie
połączeń**

**Programowalne moduły logiczne
(Programmable Logic Devices)**

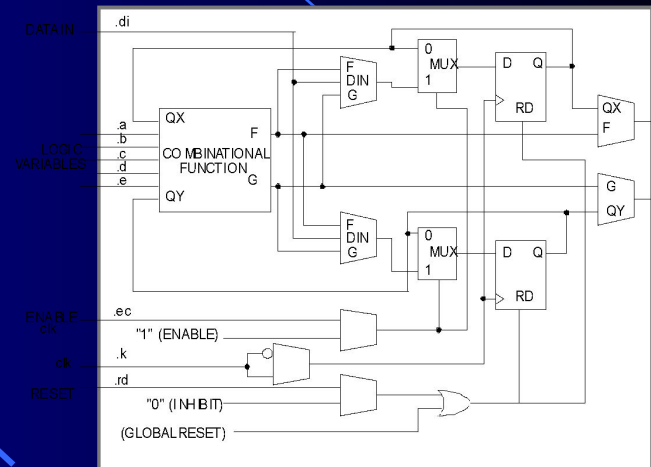
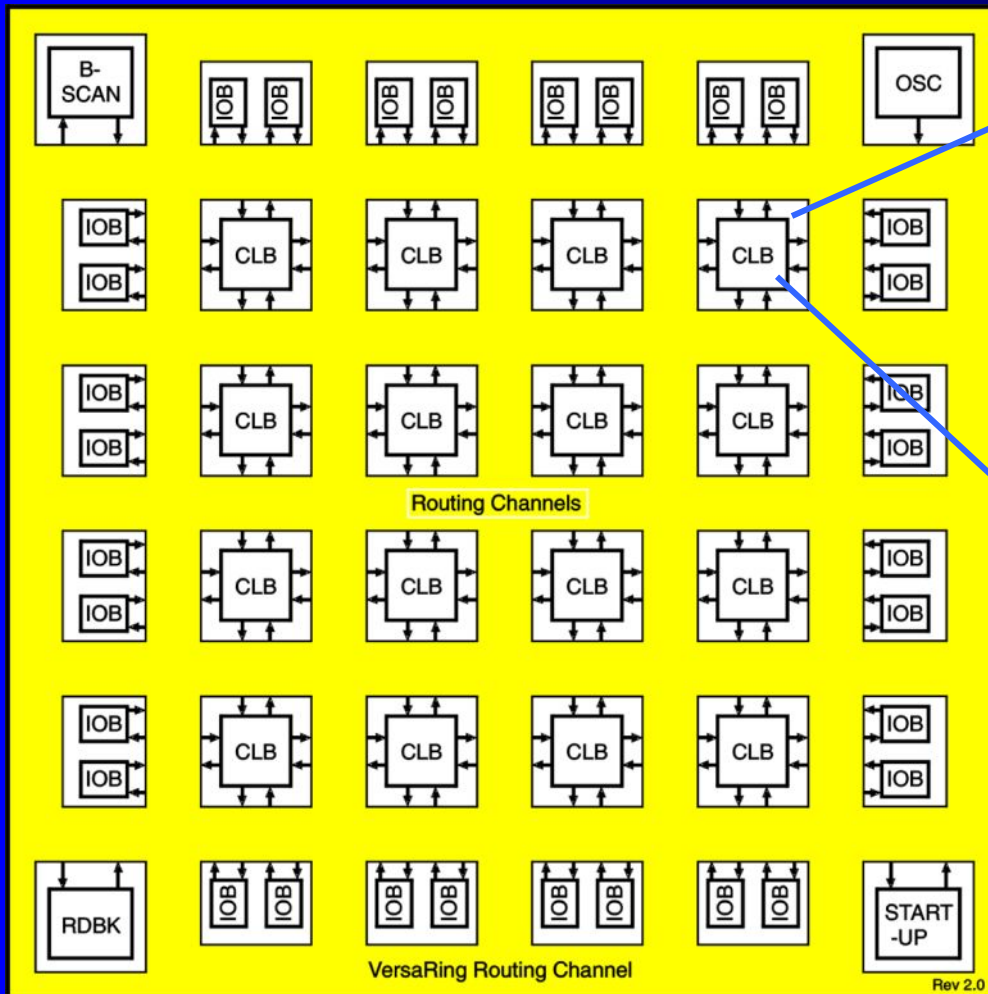
Układy programowalne (Programmable Logic Devices)

to układy scalone, których właściwości funkcjonalne są definiowane nie przez producenta, lecz przez końcowego użytkownika. Najważniejszą cechą tych układów jest możliwość nadawania im (przez programowanie) określonych przez użytkownika cech funkcjonalnych, w jego laboratorium czy na biurku, a nie w fabryce.

Układy FPGA (Field Programmable Gate Array)

Configurable Logic Block (CLB) Logic Element (LE)

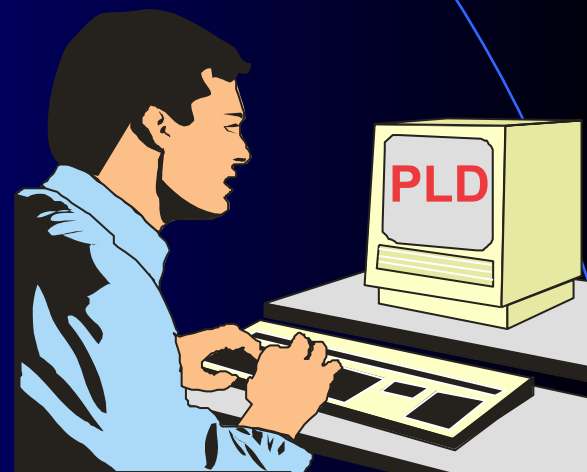
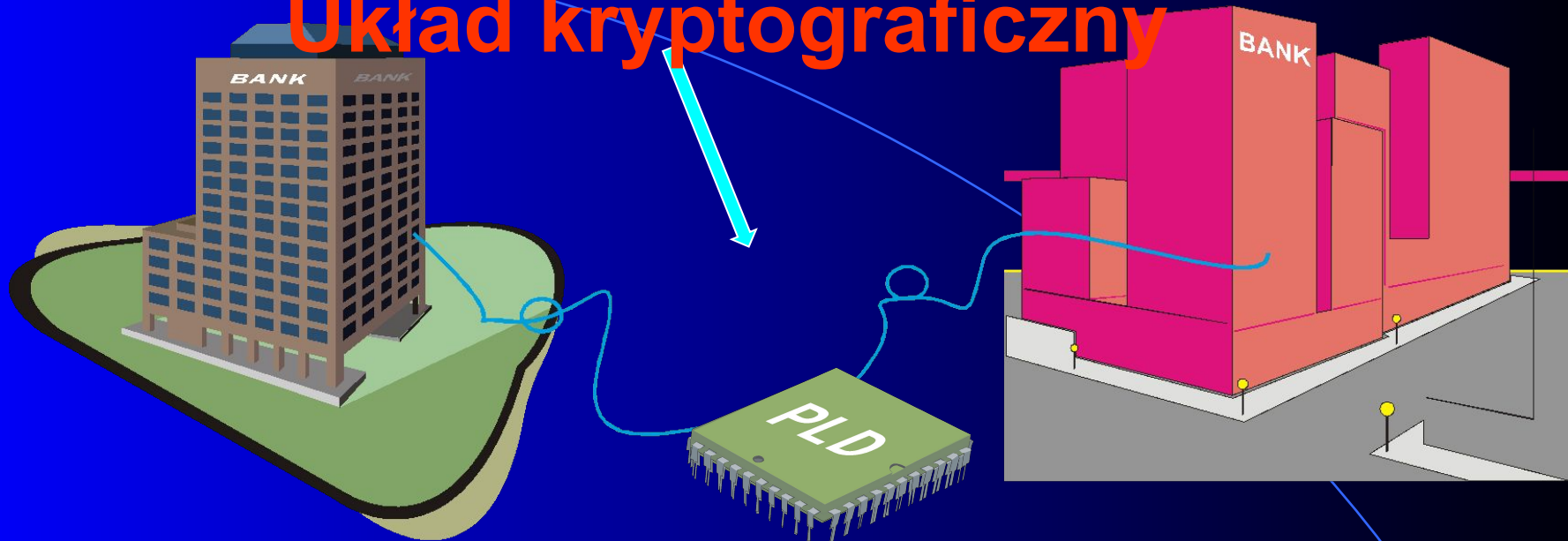
Reprogramowania i
rekonfiguracji

Układy programowalne wyrównują szanse w dostępie do najnowszych technologii...

...niezależnie od miejsca zatrudnienia!

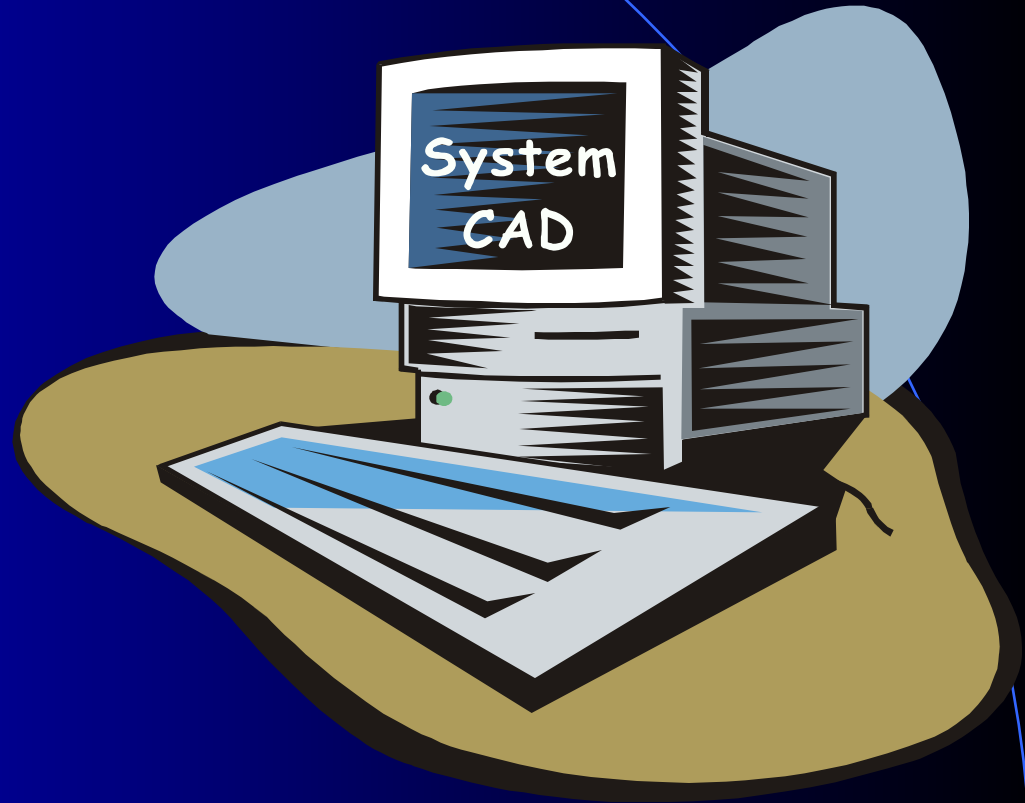
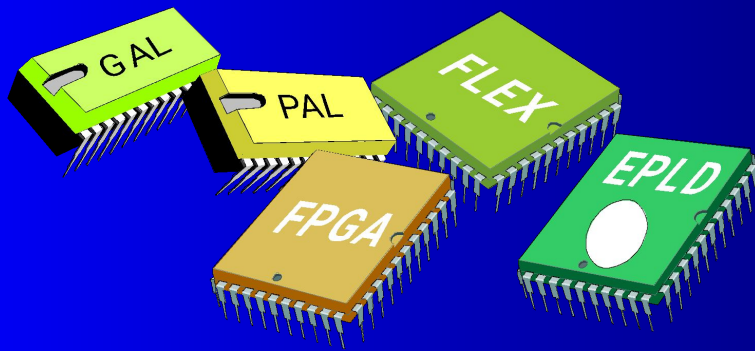

Układ kryptograficzny

Komputerowe systemy projektowania

Ze względu na skomplikowaną budowę struktur programowalnych ich realizacja nie może się odbywać bez...

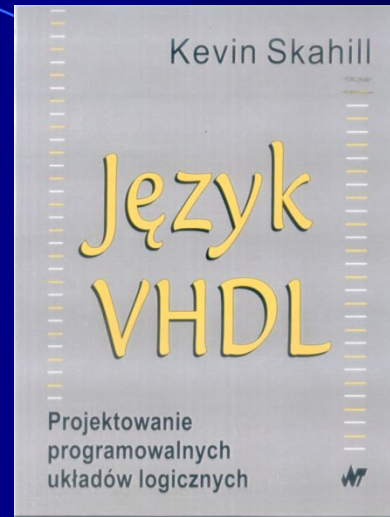
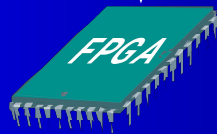
Komputerowe projektowanie...

Specyfikacja HDL

Synteza funkcjonalna

Synteza logiczna

Odwzorowanie technologiczne


```
bin2bcd.vhd*
1 -- konwersja liczby binarnej na liczbe bcd (1b<99)
2 LIBRARY ieee;
3 USE ieee.std_logic_1164.all;
4 USE ieee.std_logic_unsigned.all;
5
6 ENTITY bin2bcd IS
7   PORT(
8     start, zegar    : IN   STD_LOGIC;
9     lb              : IN   STD_LOGIC_VECTOR(7 DOWNTO 0);
10    koniec          : OUT  STD_LOGIC;
11    ld              : OUT  STD_LOGIC_VECTOR(7 DOWNTO 0);
12  END bin2bcd;
13
14 ARCHITECTURE a_bin2bcd OF bin2bcd IS
15 BEGIN
16   PROCESS (zegar)
17     VARIABLE lk : INTEGER RANGE 0 TO 8;
18     VARIABLE lda, ldb : STD_LOGIC_VECTOR(3 DOWNTO 0);
19     VARIABLE lb_r : STD_LOGIC_VECTOR(7 DOWNTO 0);
20   BEGIN
21     IF (zegar'EVENT AND zegar = '1') THEN
22       IF start = '1' THEN
23         lda := "0000";
24         ldb := "0000";
25         ld  <= "00000000";
26         lb_r := lb;
27         lk := 8;
28         koniec <= '0';
29       ELSE
30         IF lk > 0 THEN
31           IF ldb >= 5 THEN
32             lda := (lda(2 DOWNTO 0) & '1'); -- bit ldb[3] = 1
33             ldb := ((ldb(2 DOWNTO 0) + "011") & lb_r(7));
34           ELSE
35             lda := (lda(2 DOWNTO 0) & '0'); -- bit ldb[3] = 1
36             ldb := (ldb(2 DOWNTO 0) & lb_r(7));
37           END IF;
38           lb_r := (lb_r(6 DOWNTO 0) & '0'); -- przesun w lewo
39           lk := lk - 1; -- zmniejsz lk
40         ELSE
41           koniec <= '1';
42         END IF;
43       END IF;
44     END PROCESS;
45 END a_bin2bcd;
```

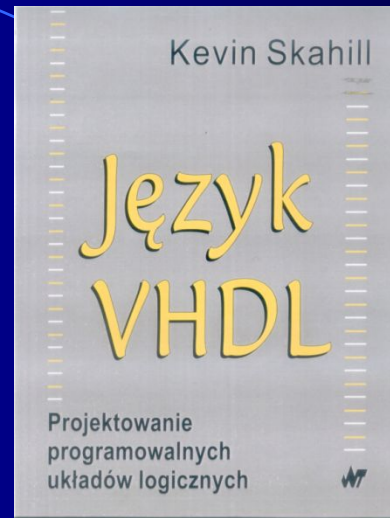
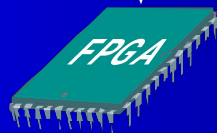
Komputerowe projektowanie...

Specyfikacja HDL

Synteza funkcjonalna

Synteza logiczna

Odwzorowanie technologiczne

**...aż do
zaprogramowania
układu!**

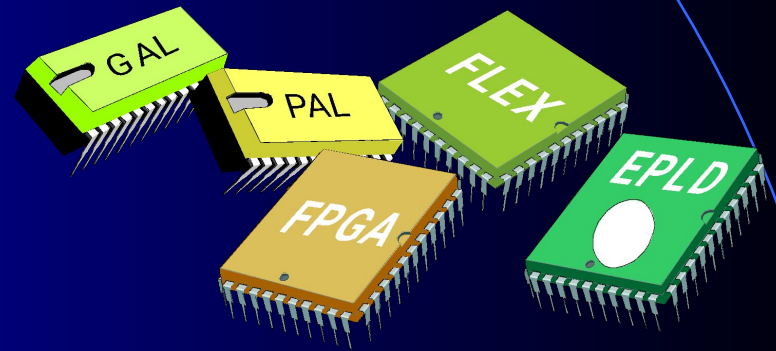
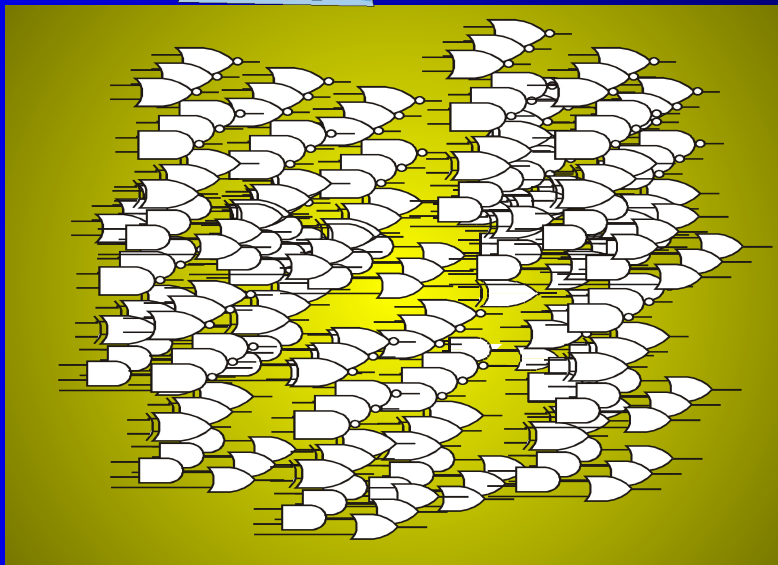
Projektowanie jest proste?

Niestety...

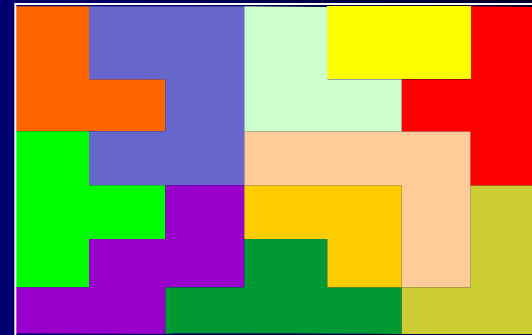
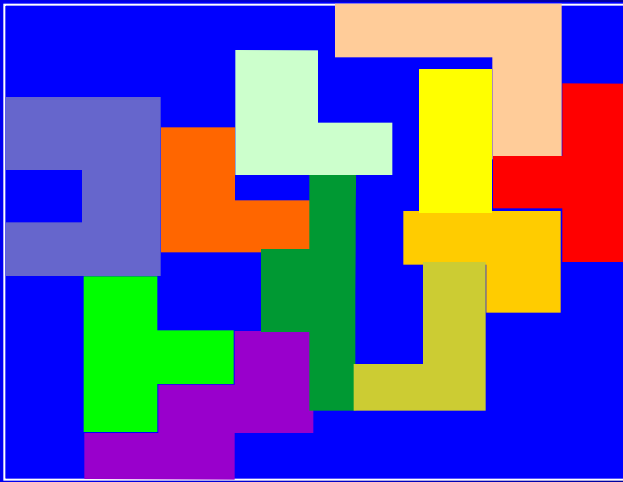
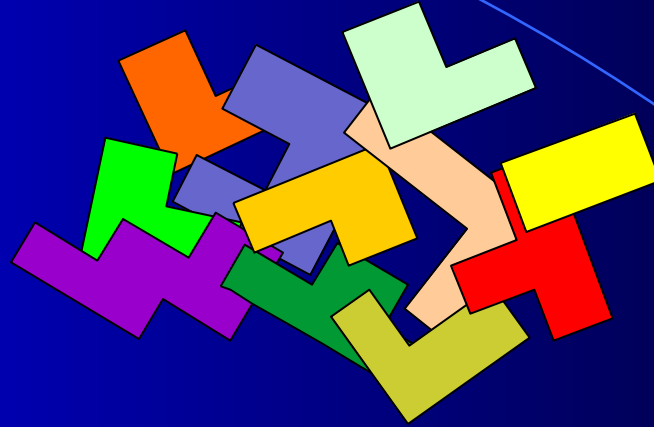

Jak je
skonfigurować
???

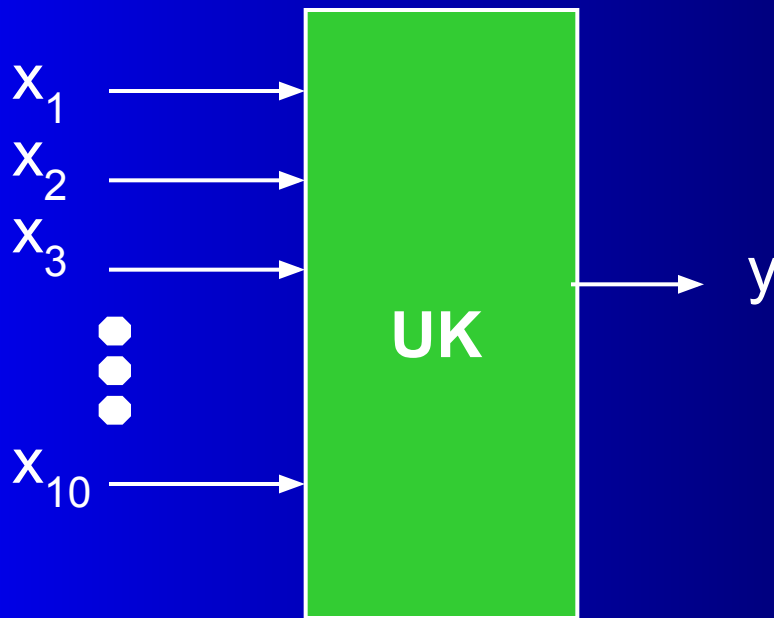
MILIONY BRAMEK !!!

Metoda puzzli

Przykład – prosty układ kombinacyjny

Układ kombinacyjny

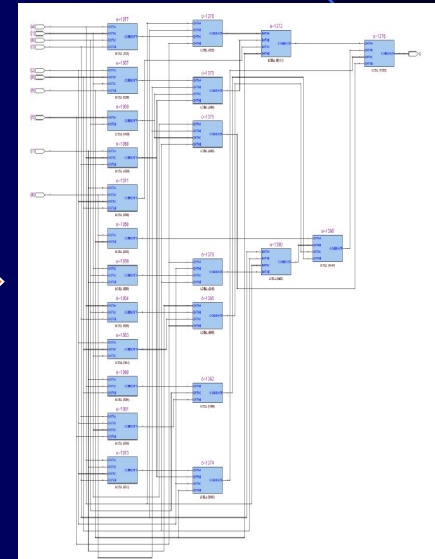
```
.type fr
.i 10
.o 1
.p 25
0010111010 0
1010010100 0
0100011110 0
1011101011 0
1100010011 0
0100010110 0
1110100110 0
0100110000 0
0101000010 0
0111111011 1
0000010100 1
1101110011 1
0100100000 1
0100011111 1
0010000110 1
1111010001 1
1111101001 1
1111111111 1
0010000000 1
1101100111 1
0010001111 1
1111100010 1
1010111101 1
0110000110 1
0100111000 1
.e
```

Realizacja funkcji F w systemie Quartus

```
LIBRARY ieee;
USE ieee.std_logic_1164.ALL;

ENTITY tl27 IS
  PORT (
    in: IN STD_LOGIC_VECTOR(9
  DOWNT0 0);
    out: OUT STD_LOGIC_VECTOR(0
  DOWNT0 0)
  );
END tl27;

ARCHITECTURE tl27_arch OF tl27 IS
BEGIN
  pandor: PROCESS (in)
  BEGIN
    CASE in IS
      WHEN "0010111010" => out <= "0";
      WHEN "1010010100" => out <= "0";
      WHEN "0100011110" => out <= "0";
      WHEN "1011101011" => out <= "0";
      WHEN "1100010011" => out <= "0";
      WHEN "0100010110" => out <= "0";
      WHEN "1110100110" => out <= "0";
      WHEN "0100110000" => out <= "0";
      WHEN "0101000010" => out <= "0";
      WHEN "0111111011" => out <= "1";
      WHEN "0000010100" => out <= "1";
      WHEN "1101110011" => out <= "1";
      WHEN "0100100000" => out <= "1";
      WHEN "0100011111" => out <= "1";
      WHEN "0010000110" => out <= "1";
      WHEN "1111010001" => out <= "1";
      WHEN "1111101001" => out <= "1";
      WHEN "1111111111" => out <= "1";
      WHEN "0010000000" => out <= "1";
      WHEN "1101100111" => out <= "1";
      WHEN "0010001111" => out <= "1";
      WHEN "1111100010" => out <= "1";
      WHEN "1010111101" => out <= "1";
      WHEN "0110000110" => out <= "1";
      WHEN "0100111000" => out <= "1";
      WHEN OTHERS => out <= "0";
    END CASE;
  END PROCESS pandor;
END tl27_arch;
```


Realizacja funkcji F

w systemie Quartus

```
LIBRARY ieee;  
USE ieee.std_logic_1164.ALL;
```

```
ENTITY t127 IS  
  PORT (  
    in: IN STD_LOGIC_VECTOR(9  
      DOWNTO 0);  
    out: OUT STD_LOGIC_VECTOR(0  
      DOWNTO 0)  
  );  
END t127;
```

```
ARCHITECTURE t127_arch OF t127 IS  
  BEGIN
```

```
    pandor: PROCESS (in)  
      BEGIN  
        CASE in IS  
          WHEN "0010111010" => out <= "0";  
          WHEN "1010010100" => out <= "0";  
          WHEN "0100011110" => out <= "0";  
          WHEN "1011101011" => out <= "0";  
          WHEN "1100010011" => out <= "0";  
          WHEN "0100010110" => out <= "0";  
          WHEN "1110100110" => out <= "0";  
          WHEN "0100110000" => out <= "0";  
          WHEN "0101000010" => out <= "0";  
          WHEN "0111111011" => out <= "1";  
          WHEN "0000010100" => out <= "1";  
          WHEN "1101110011" => out <= "1";  
          WHEN "0100100000" => out <= "1";  
          WHEN "0100011111" => out <= "1";  
          WHEN "0010000110" => out <= "1";  
          WHEN "1111010001" => out <= "1";  
          WHEN "1111101001" => out <= "1";  
          WHEN "1111111111" => out <= "1";  
          WHEN "0010000000" => out <= "1";  
          WHEN "1101100111" => out <= "1";  
          WHEN "0010001111" => out <= "1";  
          WHEN "1111100010" => out <= "1";  
          WHEN "1010111101" => out <= "1";  
          WHEN "0110000110" => out <= "1";  
          WHEN "0100111000" => out <= "1";  
          WHEN OTHERS => out <= "0";  
        END CASE;  
      END PROCESS pandor;  
END t127_arch;
```


źle rozmieszczone puzzle!

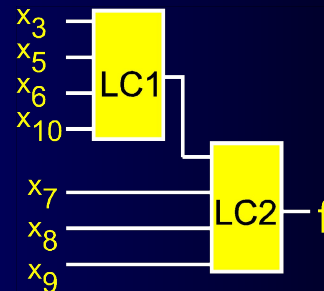
23 komórki (Stratix)

Ciekawe jak zachowa się Quartus z nową procedurą syntezy logicznej?

```
LIBRARY ieee;  
USE ieee.std_logic_1164.ALL;  
  
ENTITY tl27 IS  
  PORT (  
    in: IN STD_LOGIC_VECTOR(9  
      DOWNTO 0);  
    out: OUT STD_LOGIC_VECTOR(0  
      DOWNTO 0)  
  );  
END tl27;
```

```
ARCHITECTURE tl27_arch OF tl27 IS  
BEGIN  
  pandor: PROCESS (in)  
  BEGIN  
    CASE in IS  
      WHEN "0010111010" => out <= "0";  
      WHEN "1010010100" => out <= "0";  
      WHEN "0100011110" => out <= "0";  
      WHEN "1011101011" => out <= "0";  
      WHEN "1100010011" => out <= "0";  
      WHEN "0100010110" => out <= "0";  
      WHEN "1110100110" => out <= "0";  
      WHEN "0100110000" => out <= "0";  
      WHEN "0101000011" => out <= "0";  
      WHEN "0111111111" => out <= "1";  
      WHEN "1111111111" => out <= "1";  
      WHEN "0010000000" => out <= "1";  
      WHEN "1101100111" => out <= "1";  
      WHEN "0010001111" => out <= "1";  
      WHEN "1111100010" => out <= "1";  
      WHEN "1010111101" => out <= "1";  
      WHEN "0110000110" => out <= "1";  
      WHEN "0100111000" => out <= "1";  
      WHEN OTHERS => out <= "0";  
    END CASE;  
  END PROCESS pandor;  
END tl27_arch;
```

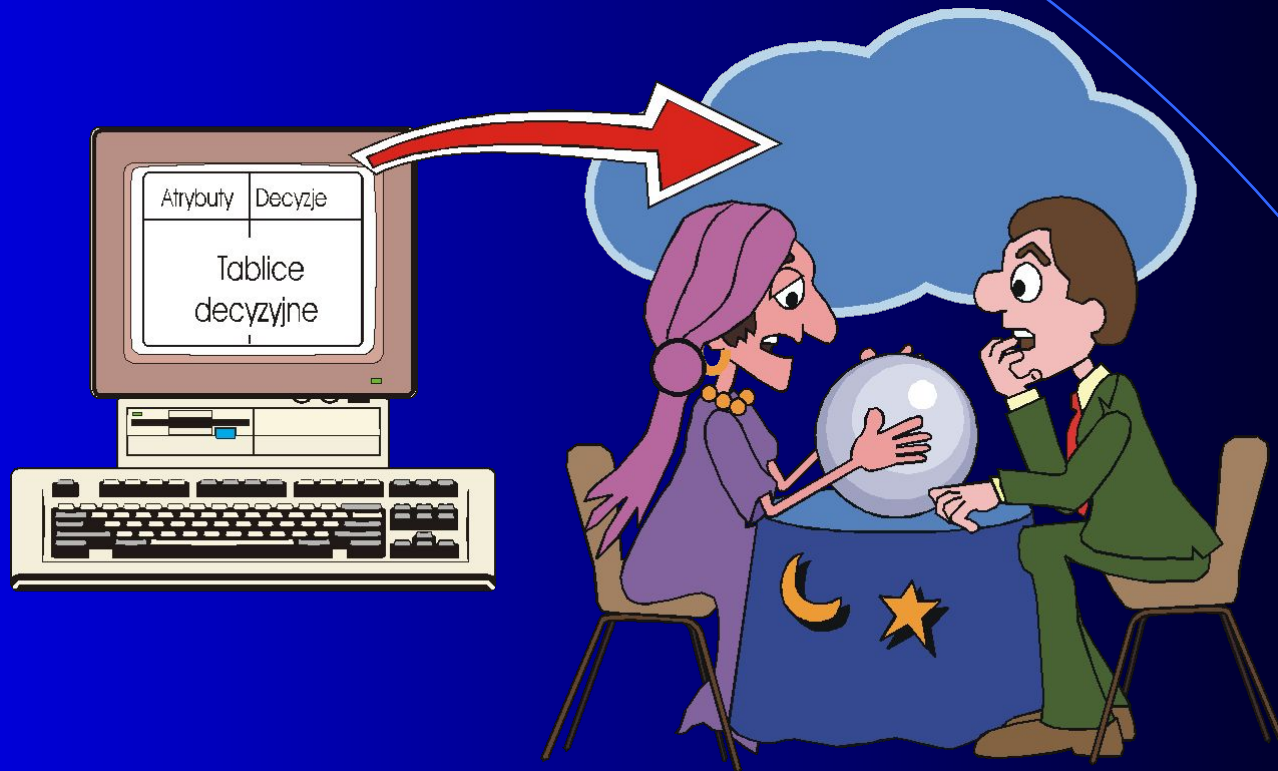
VHDL

2 komórki (Stratix)

Dobrze rozmieszczone puzzle

Metody syntezy logicznej w zadaniach pozyskiwania wiedzy i analizy danych

Przetwarzanie danych zapisanych w tablicach decyzyjnych

Atrybuty:	wiek	płeć	Stan cywilny	zawód	Klasa decyzyjna
x_1	20	Female	Married	Farm	1
x_2	17	Female	Single	Farm	2
x_3	25	Male	Single	Business	3
x_4	16	Female	Single	Farm	2
x_5	38	Male	Single	Business	3
x_6	25	Female	Single	Pleasure	4
x_7	48	Female	Single	Pleasure	4
x_8	20	Female	Single	Farm	2
x_9	21	Male	Married	Business	5
x_{10}	22	Male	Married	Business	5
x_{11}	23	Male	Married	Business	5
x_{12}	24	Male	Married	Business	5

Zastosowania

Tablice decyzyjne stosuje się np. przy wnioskach kredytowych składanych w bankach. Ponieważ część z nich jest akceptowana, a część odrzucana, można dane zebrane w dłuższym okresie czasu zapisać w tablicy decyzyjnej, uogólnić i dalej stosować w uproszczonej formie do podejmowania decyzji.

Klientów charakteryzuje się za pomocą następujących cech jakościowych i ilościowych:

Przykładowo

- Sytuacja zawodowa: B (bezrobotny), P (pracujący)
- przeznaczenie kredytu: komputer (K), sprzęt audio (A), biżuteria (B)...
- wiek w latach
- stan konta

Przykładowa tablica danych...

Sytuacja
zawodow
a

Przeznaczenie
:
Komp., sam.

wiek

Stan
konta

Staż pracy w
danym
zakładzie pracy

C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	Klasa
P	K	K	S	nie	18	200	20	15	1	tak
P	K	K	S	nie	20	100	20	20	2	tak
B	K	K	R	tak	25	50	40	12	0	nie
⋮										
P	S	M	R	nie	21	1500	30	20	3	tak
P	S	M	S	nie	25	1500	100	20	2	tak
P	S	M	R	nie	38	1000	100	20	15	tak

Zastosowania

Po uogólnieniu reguł decyzyjnych...

[wiek > 25] & [stan konta > 70] & [staż pracy > 2] → tak

.....

[płeć = kobieta] & [wiek < 25] → nie

LEERS

Podsumowanie

Sytuacja ta czyni z Układów logicznych jedną z najciekawszych dziedzin techniki, której opanowanie może być kluczem do sukcesu zawodowego wielu specjalistów elektroniki, inżynierii komputerowej i telekomunikacji.